

Electronic Supplement

Світ Бароко й світ української мови

Барокове світобачення як істотний чинник формування своєрідності мовлення українця

Володимир Островський

*...Вона — як знайдена підкова,
Вона є щастя і основа,
Дзвінка, чарівна і фахова, -
Моя чудова,
барокова,
Українська мова!*

Володимир Островський,
з циклу "Ще не переспівані пісні".

Боже одкровення — так можна назвати явище Бароко в Україні. Воно справило вплив не лише на архітектурне мислення й образотворче мистецтво, як це було в інших країнах Європи, а й на формування української національної філософії, а також на формування характерних рис та історичної пам'яті українського народу.

Сталося це тому, що естетика Бароко, примандрувавши до нашого краю в XVII столітті з Італії, не була для ментальності українця чимось чужим. Навпаки, Бароко в нас натрапило на сприйнятливий ґрунт, що видно, приміром, у магії орнаментики і символіці Трипілля. Так звана Трипільська культура, датована V-III тисячоліттями до нашої ери, була поширена на лісостеповій території сучасної України від середнього Дніпра до Буга і Дністра на південному сході. Тож на початок XVIII століття маємо вже на своїх теренах розквіт цілком національного культурного процесу, що дістав у літературі назву **Українського Бароко**.

Наше завдання тут — простежити зв'язок Бароко зі своєрідністю мислення, зафіксованого в мовленні українця. І вважаємо таку роботу вельми актуальною, оскільки вона ставить перед собою дві мети:

1. Сприяти розв'язанню такої болючої проблеми нашого часу, як визволення української мови з-під тягаря тристаливної русифікації, у зв'язку з чим багато своїх спостережень ґрунтуватимемо на російсько-українських паралелях;

2. Показати світові (особливо англословному), що, коли він визнав непідлеглість України як держави, то мусить

визнати і окремішність мови народу цієї держави од російської. Не лише тому, що ці мови навіть сьогодні, після століть русифікації, мають все ж таки 38% відмінної лексики, а й тому, що додержуються далеко не завжди ідентичних способів фразобудування і принципів слововжитку та виходять з неоднакових психологічних засад у мовній інтерпретації повсякденних подій.

Почнемо з того, що стиль Бароко виник у Європі як наступальний, контрреформаторський, ідеологічно-ангажований. Він або відкидав попередні культурні надбання, або, синтезуючи, підпорядковував їх собі. Щодо України, то тут Бароко майже нічого не відкидало і нічого не підпорядковувало, оскільки, як уже мовлено, багато в чому органічно злилося з місцевою естетикою і символікою, і тому українська культура продовжувала розвиток своїм шляхом, залишаючись вірною своїм власним орієнтирам.

Стосується це й мови. Вона, маючи тоді змогу розвиватися власним шляхом, кристалізувала свої, суто українські норми наголосу, жодною мірою не фіксовані, часто-густо підпорядковувані не лише граматичній логіці, а й вимогам ритмомелодики, — химерні наголоси, що цілком збігалися з естетикою стилю Бароко (італ. *bagosso* — *химерний, вигадливий*). Маємо й сьогодні чимало слів з подвійним, ритмомелодичним наголосом (*ясний, тво́я, мбо́я, дівчи́на, родбв́ій, лїблїб* тощо).

Російська мова цього в принципі не практикує, і багато мовознавців (особливо за радянських часів) почали докладати зусиль, щоб увести український спосіб наголошування в якісь (здебільшого російські) рамки.

SLAVIC LANGUAGES DIVISION

Officers

Administrator: Nora Seligman Favorov
8364 Amber Oak Drive
Orlando, FL 32817
Tel: 407-679-8151 Fax: 646-205-9300
norafavorov@earthlink.net

Asst. Administrator: Alex Lane
Tel.: 832-444-4555 Fax: 209-391-9931
words@galexi.com www.galexi.com/alex

Membership

\$15 addition to ATA membership fee and designation of Slavic Languages Division membership on application or renewal form provides full membership.

Write to ATA, 225 Reinekers Lane
Alexandria, VA 22314

SlavFile is published four times yearly. Letters to the Editor, short articles of interest, and information for the calendar are invited. Submissions become the property of *SlavFile* and are subject to editing. Opinions expressed are those of the authors and do not necessarily represent the views of the Editor or of the Division.

Editor: Lydia Razran Stone
1111 Westmoreland Road
Alexandria, VA 22308
Tel.: 703-768-5441 Fax: 703-768-1017
lydiastone@compuserve.com

Associate Editor: Laura E. Wolfson
425 W. Sedgwick St., Apt. C
Philadelphia, PA 19119
Tel: 215-438-5697 Fax: 215-438-1877
LauraEsther@cs.com
http://lauraewolfson.wso.net

Associate Editor (Russian and Technical Material, Layout and Typesetting): Galina Raff
1140 Ashley Creek Drive
Matthews, NC 28105
Tel: 704-849-8200 Fax: 704-841-2797
galina_raff@att.net

Contributing Editor (Ukrainian): Vadim Khazin
44 Federal Key
Colts Neck, NJ 07722
Tel.: 212-650-8094 Fax: 732-866-4372
vadkhazin@cs.com

Contributing Editor (Polish): Tomasz Poplawski
4343 N. Clarendon Ave, Suite 104-2
Chicago, IL 60613
Tel: 773-929-1341 Fax: 773-929-7520
TomekP@flash.net

Subscription to *SlavFile* without other membership benefits: \$15 in USA and Canada and \$20 elsewhere.

Write to Nora Seligman Favorov at above address.

To advertise in *SlavFile*, contact
Galina Raff
phone 704-849-8200 fax 704-841-2797
galina_raff@att.net

Зокрема, київський радіожурнал «Слово» устами своїх авторів з академічними званнями радить вимовляти дієслова першої особи однини теперішнього і минулого часу з наголосом на кінці слова — *ходжу́, воджу́, кажу́, бу́ла*. Мовляв, такою є сучасна літературна норма. А хто їм дав право визначати цю норму, коли народ співає *По садочку хóджу, кониченька вóджу; ка́жу тобі правду: сватати не буду; ой, як бу́ла я маленька, колисала мене ненька?* Виходить, що «невластиві» (з погляду вже згадуваних мовознавців) наголоси ставили у своїх творах і класики української літератури Леся Українка (*га́нба, не́сла, лагі́дний, ска́жу*), Євген Плужник (*поді́влюся*), Степан Руданський (*Де ж то тая сила, що у предків бу́ла?*) і навіть Тарас Шевченко, який у слові **пиха** наголошував перший склад (*без пі́хи, так як довелось*), а словники наполягають на акцентації останнього — **пиха́**.

Звичайно, в діловому мовленні наголошування чіткіше, ніж у народно-пісенному чи художньо-літературному. Але теж далеко не завжди збігається з російським навіть у звукоподібних і тотожних за значенням словах. Українці, наприклад, кажуть *живо́пис, руко́пис, машино́пис, спі́на, грабі́, верба́, кіда́ти* тощо.

За всієї своєї вигадливості форм і пишноти декору стиль Бароко не має звичаю порушувати пропорції. Не виходить поза ці естетичні межі й українська мова. І своїм частим уживанням семантичних ієрархій вона знов різниться від російської. Обидві мови, наприклад, мають слова **книга** і **книжка**. Але якщо українці **перше** з них використовують для відтворення явищ, так би мовити, вищого порядку (*книга пам'яті*) або застосовують у специфічному значенні (*родовідна книга, бухгалтерська книга*), а **друге** — у звичайному розумінні (пор. рос. *сел за книги* — укр. *узявся до книжок*), то росіяни керують тут лише розмірами: **книга** охоплює собою всі (і вищі, і нижчі, і специфічні) значення, а **книжка** вказує лише на менший розмір (*трудова книжка, записна книжка*).

Ще приклад. Українці **садом** називають те, що має промислову або наукову вагу (*сад підприємства, що виробляє фруктові консерви, ботанічний сад*), чи відтворює якесь вище поняття (*райський сад, сади Семіраміди*). А про те, що росте коло хати (тобто звичайне, хай навіть чималеньких розмірів), кажуть **садок**. Тільки не треба прирівнювати його до рос. **садик** — як за розмірами, так і за емоційним забарвленням. Укр. *садок вишневий коло хати* — аж ніяк не сентиментальний рос. *садик!*

Вже з цих прикладів видно, що українська і російська мова не є кращими чи гіршими одна за одну. Вони просто психологічно різні в словесній оцінці явищ і предметів, як є різними національні характери їх носіїв: росіяни схильні до класицизму та спрощення, українці додержуються барокових пропорцій. Важливо, щоб і перекладачі виходили з цього.

XVII — XVIII століття були надзвичайно бурхливі в Україні: нескінченні протистояння османській агресії з півдня, численні визвольні війни з Польщею... Здатність Бароко відтворювати динаміку життя натрапила в душі українця на найширший відгук. У мові це озвалося залюбленістю в **дієслово**, тобто слово, що є **дією**. Свідомо спрощуючи виклад концепції, можна виголосити таку формулу: **“Ширий українець кохається в дієсловах!”** Ним, дієсловом — завжди соковитим, добірним, іноді дошкульним і вигадливим — українець відтворює не лише експресію вчинків, а й найтонші нюанси своїх настроїв, швидкоплинних станів і найделікатніших порухів душі. І часто віддає перевагу саме дієслову первневі у назвах предметів. Скажімо, якщо росіянин виводить слово

OFFERS OF WORK FROM EMPLOYERS AND CLIENTS ARE PUBLISHED FREE

столовая від іменника **стол**, то адекватне українське поняття **їдальня** базується на дієслові **їсти**; якщо рос. **гостиная** є похідним від **гость**, то український відповідник **вітальня** має в корені дієслово **вітати**. *Готовить пишу* скаже росіянин — *варити їсти* скаже українець. Або в назвах професій: рос. *сапожник* — швець (від дієслова **шити**), *портной* — кравець (від дієслова **краяти**), *художник* — маляр (від дієслова **малювати**).

Така впадаюча в око своєрідність української мови — здатність не просто запозичувати та засвоювати слова іноземного походження, а часто-густо — створювати власні українські відповідники давно дратувала більшовицьких філологів, які сумлінно виконували партійну настанову про «зближення» російської й української мов (сьогодні ми можемо відверто назвати цей процес політикою русифікації). Дурні «філологічні начальники» їх просто забороняли, розумні — заходжувалися всіляко висміювати. І це було значно ефективніше...

Пригадується далекий 1975 рік. Автор статті — щасливий студент-першокурсник української філології Одеського державного університету. Щойно пішов другий місяць студентського життя. Ми старанно відвідуємо лекції і ретельно конспектуємо, майже обожноємо наших професорів-філологів. Сьогоднішня ранкова пара — «Вступ до мовознавства». Викладач — професор — один із шанованих (і межі колег, і межі студентів) наукових працівників філфаку. Гортаю до цієї пори збережений конспект лекцій. І сьогодні справляють враження фундаментальність та системність викладу матеріалу. Та ось тема, присвячена лексичним запозиченням, іншомовному шару лексики. Професор формулює основні засади, підкреслює позитивне значення інтернаціоналізмів у розвитку будь-якої мови, а потім робить паузу і каже, що, на жаль, деякі українські діячі культури не зрозуміли цього добра і вперто обстоюють право «изобретать велосипед». Наприклад, питає викладач, чи ви знаєте, як би за їхніми правилами виглядала фраза: «Автомобіль поїхав до фотоательє»? Професор на півсекунди вмовкає, а потім смаковито оголошує: «Самопер попер до мордорису!» Аудиторія голосно регочеться. Сміюся і я — зелений «студент-філолук» брежневської доби, і тільки десь глибоко в душі ворухиться прикре запитання: хіба можна так презирливо говорити про рідну мову?..

Але річ не лише тільки в наявності названих дієслівних конструкцій. Головна відмінність між українською і російською мовами криється в способі використання самих дієслів. І це сягає глибин національного характеру носіїв цих мов. Росіянинові, наприклад, однаково, чи вжити дієслово **прижимать (прижать)** у стосунку до речі чи в стосунку до людини. Що ж до українця, то він спершу озирнеться на мовну ситуацію, а тоді вже поставить те чи інше дієслово. Так, у реченні *прижать преступника на допросе* він скаже **притиснути**, у реченні *прижать девушку к себе* — **пригорнути**; у реченні *девочка крепко прижимала куклу* — **тулила**; у реченні *она прижалась к нему всем телом* — **припала**. Цілих

чотири українських дієслова на одне російське! І це не з простої гонитви за синонімами, а з суто глибинного прагнення, зародженого ще в добу єднання народного мислення з бароковими впливами, відтворювати стани і почуття за допомогою дії (дієслова), що стало характерною ознакою української мови.

Багато барокових пропорцій у сучасній нашій мові, особливо літературній, на сьогодні придушено російським стереотипом. Скажімо, тепер не лише представники мас-медіа і красного письменства, а навіть філологи з академічними званнями ставляться до дієслова **одержувати (отримувати)**, як росіяни до свого **получать**, вживаного на всі випадки життя, без найменшого огляду на ситуацію. А тим часом:

а) **одержувати (отримувати)** грамотний українець «притулить» лише до чогось конкретного, предметного, того, що його можна держати (тримати) в руках, за що, зрештою, можна розписатися (гроші, путівка, квартира, довідка тощо);

б) де йдеться про щось абстрактне, про те, що припадає людині з волі інших людей, кажуть **діставати, дістати (дістати** призначення на роботу, **дістати** догану, **дістати** задоволення);

в) те, до чого треба докласти власних зусиль, поправна українська мова передає різними дієсловами: освіту, професуру, вчений ступінь — **здобувають**, перше місце — **виборюють**, врожаї — **виросчують, збирають**, приплоду (в тваринництві) — **добиваються**, гас із нафти **виробляють**.

Мають відповідні дієслова у своєму мовному арсеналі й росіяни. Але послуговуються в усіх наведених випадках універсальним **получать**. Українська ж народна мова універсалізації не визнає.

Отже, щоб відновити високу культуру української мови, нам потрібен ще один синтез. Цього разу — не тільки барокового мислення з мисленням і ментальністю українського народу, а й синтез народної мови з сучасною літературною. І притому — без русифікаторських домішок. Наслідок буде вражаючий!

Володимир Островський, завідувачий науково-освітнім відділом Одеського музею західного і східного мистецтва.

The World of the Baroque and the World of the Ukrainian Language¹

How the Baroque Outlook Led to the Appearance of Certain Distinctive Features
in Spoken Ukrainian

Volodymyr Ostrovsky

*Head, Research and Education Department
Odesa Museum of Western and Oriental Art, Ukraine*

Translated from the Ukrainian by Asya Sokirko

Translation edited by Svitlana Budzhak-Jones, Laura Wolfson and Lydia Stone

Special thanks to Vadim Khazin, SlavFile Contributing Editor for Ukrainian, who edited both the Ukrainian and English versions.

...Вона – як знайдена підкова,
Вона є щастя і основа,
Дзвінка, чарівна і фахова, -
Моя чудова,
барокова,
Українська мова!
*Epigraph from V.Ostrovsky's
"Songs Not Yet Sung" Cycle*

Like a cherished good luck token
She keeps our dreams alive, unbroken
She's joyous, stalwart as an oak,
Bewitching, resonant, baroque
Ukrainian – sung, written, spoken...
Translation by Lydia Stone

Revelation would be an apt term to describe the phenomenon of the Baroque in Ukraine, since the style influenced not only architectural ideas and the fine arts, as in other European countries, but also the development of national philosophy, as well as the distinctive features of the Ukrainian people and their historical memory.

This effect was so strong because the aesthetics of the Baroque, which arrived in our country from Italy in the 17th century, was far from alien to the Ukrainian mentality. On the contrary, the Baroque found in Ukraine a receptive environment, as seen, for example in the near-magical ornamentation and symbolism of the Trypillian culture. (The so-called Trypillian culture, dating to the 5th-3rd millennia B.C., spread across the forest-steppe of modern Ukraine from the mid-Dnieper region down to the Buh and Dniester Rivers in the southwest.) Hence, by the beginning of the 18th century, an entirely local cultural phenomenon was growing and flourishing, a phenomenon that would become known in the literature as the Ukrainian Baroque.

Our purpose here is to trace the connection between aspects of the Baroque and distinctive features of thought as reflected in spoken Ukrainian. We believe this to be an important task, since it has the two following goals:

1. To help liberate the Ukrainian language from its 300-year-old burden of Russification. To this end, we will illustrate many of our points by citing parallels between the Russian and Ukrainian languages.

2. To demonstrate, especially to the English-speaking world, that since it has acknowledged Ukraine as a sovereign nation, it must also acknowledge the language of this country as separate from the Russian language². This is necessary not only because these languages even now, after centuries of Russification, are 38% dissimilar in their vocabularies, but also because they do not always adhere to identical phrase structures and word usage principles, and because they frequently exemplify different psychological principles in the linguistic interpretation of everyday events.

Let us note, to start, that the Baroque style as it emerged in Western Europe was aggressive, anti-reformation and ideologically biased. It either rejected previous cultural accomplishments, or synthesized and subordinated them. In Ukraine, however, there was almost nothing that the Baroque rejected or subordinated. As noted earlier, in many ways the new style blended naturally with local aesthetics and symbolism, thus Ukrainian arts continued to develop in a way that was faithful to their own frame of reference.

The same applies to the development of language. Relatively unfettered linguistic development resulted in specifically Ukrainian patterns of stress, subject to no rules, often governed not by grammatical rationale alone, but also by melodic rhythm, i.e. whimsical stresses in perfect harmony with the aesthetics of the Baroque (Ital. *barocco* – whimsical, fanciful). There are still many words with double, rhythm-melodic stress – *ясний* [bright, clear (masc.)], *твоя* [your (fem.)], *моя* [my (fem.)], *дівчина* [girl], *подвійний* [family-adj. (masc.)], *люблю* [(I) love], etc.

This phenomenon is rarely observed in Russian, and many linguists, especially in Soviet times, attempted to impose rules on Ukrainian syllable stresses aimed at bringing Ukrainian more into line with Russian. Eminent academics

¹ The original Ukrainian version of this article is available on the SLD web site www.americantranslators.org/divisions/SLD/slavfile.html.

² That is to say, to acknowledge it at the everyday level; for example to stop providing Ukrainian delegations with Russian-speaking guides and interpreters.

speaking on *Slovo*, a radio program broadcast from Kyiv, have suggested that first person singular verbs in the present and past tenses should be pronounced with the stress on the last syllable — *ходжу́* [(I) walk], *воджу́* [(I) lead], *кажу́* [(I) say], *була́* [(I) was (fem.)]. Allegedly, this is in line with modern literary norms. But who has the right to define this norm, when folk songs go as follows: *По садочку хóджу, кониченька вóджу* [I am strolling in the garden, walking my horse]; *ка́жу тобі правду: сватати не буду* [I am telling you the truth, I will not ask for you in marriage]; *ой, як бу́ла я маленька, колисала мене ненька* [Oh, when I was a baby, my mother cooed over me]? What these linguists labeled “non-standard” stress was used by such classical Ukrainian authors as Lesya Ukrayinka, Stepan Rudansky - *Де ж то тая сила, що у предків бу́ла?* (Where is that strength our forefathers possessed?), and even Taras Shevchenko, who stressed the first syllable in the word *пиха* [arrogance] - *без ніхи, так як довелось* [without arrogance, as it happened], although dictionaries insist on stressing the last syllable. Of course, stress is defined more strictly in formal speech than in folk songs or the language of fiction. But nonetheless, Ukrainian stress quite often differs from Russian even in words of similar sound and identical meaning. For instance, Ukrainians say *живо́пис* [painting (as genre)], *руко́пис* [manuscript], *машино́пис* [typewriting], *спі́на* [back (body part)], *гра́блі* [rake], *верба́* [pussy willow], *ки́дати* [to throw], etc.

For all its wealth of imaginative forms and decorative excess, the Baroque tends to maintain a sense of appropriate proportion, as does the Ukrainian language. In its frequent use of semantic hierarchies, Ukrainian behaves differently from Russian. For example, both languages have the words *кни́га* and *кни́жка* [book]. In Ukrainian, the former word is used either to designate objects of a higher order - *кни́га пам'яті* [book of memory], or to convey a specific meaning - *родові́дна кни́га* [family register], *бухгалте́рська кни́га* [accounts ledger]. The latter word has its usual everyday connotation (cf. Russian *сел за кни́ги* and Ukrainian *узявся до кни́жок* [took to reading]). In Russian, however, the sole difference is the size of the object: *кни́га* covers all higher, regular and special meanings, while *кни́жка* indicates only smaller size — *трудова́я кни́жка* [employment record], *записна́я кни́жка* [notebook].

Similarly, in Ukrainian, *сад* [garden/orchard] refers to a site specifically scientific or industrial in nature — *сад підприємства, що виробляє фруктові консерви* [garden/orchard belonging to an enterprise that produces canned fruit], *ботанічний сад* [botanical garden], or some higher notion — *райський сад* [the Garden of Eden], *сади Семіраміди* [the Hanging Gardens of Babylon]. The garden that grows by your house, i.e. something more ordinary, even if rather large, is called *садок* [small garden], and should not be confused with the Russian *сади́к* [small garden], either in size or emotional nuance. The Ukrainian *садок вишне́вий коло хати* [the cherry orchard by the house] has nothing in common with the sentimental Russian *сади́к*.

No value judgment concerning Ukrainian and Russian is implied here; neither language is better or worse than the other. They are psychologically different from each other in their verbal assessment of phenomena and objects, as are the national characters of their speakers: Russians favor classicism and simplicity, while Ukrainians abide by a Baroque sense of proportion. It is important that translators take this into account.

The 17th-18th centuries were an extremely turbulent era in Ukraine. The country was trying to resist ceaseless attacks by the Ottoman Empire from the south, while simultaneously engaging in numerous wars for independence from Poland. The Ukrainian people readily recognized the ability of the Baroque emphasis on dynamism to reflect the nature of this period. The language reacted to this historical situation by favoring verbs, i.e. words expressing action [*Editors' Note*: in Ukrainian, verb=*дієслово*, literally “action-word”]. Deliberately oversimplifying, we might proclaim, “A true Ukrainian relishes verbs!” It is with verbs, always juicy and exquisite, sometimes biting and fanciful, that Ukrainians express not only the dynamics of actions but also complex and layered moods, fleeting moments and the most delicate impulses. There is often a tendency to derive the names of objects from verbs. Consider the Russian word *столова́я* [dining room, cafeteria]. It is derived from the noun *сто́л* [table], whereas the corresponding Ukrainian word *їда́льня* is based on the verb *їсти* [to eat]. The Russian *гости́ная* [living room] is a derivative of *го́сть* [guest], while its Ukrainian counterpart *віта́льня* is rooted in the verb *вітати* [to greet]. The situation is similar for the names of professions: *сапо́жник* [shoemaker] in Russian and *швець* in Ukrainian, derived from the verb *шити* [to sew]; *портно́й* [tailor] in Russian and *краве́ць* in Ukrainian, derived from the verb *краяти* [to cut (fabric)]; *художни́к* [painter, artist] in Russian and *ма́ляр* in Ukrainian, derived from the verb *малюва́ти* [to paint].

The striking ability of the Ukrainian language not merely to borrow and assimilate foreign words, but, very often, to create its own Ukrainian counterparts, had long been a nuisance for Bolshevik language specialists, who dutifully furthered the party policy of “bringing the Russian and Ukrainian languages closer together,” a process which we can now call by its proper name — Russification. The more stupid “language bosses” simply prohibited certain words. The smarter ones made certain words the butt of jokes, an approach that was far more effective...

In 1975, the author of this article was a carefree freshman majoring in Ukrainian Language and Literature at Odesa State University. Our class was just beginning month two of the first semester, still diligently attending lectures, assiduously taking notes and virtually worshipping our professors. On one particular morning, the subject was Introduction to Linguistics, and the lecturer was a professor of the Department of Languages and Literatures, respected by students and colleagues alike. The topic of the day's lecture was foreign lan-

guage lexical borrowings. The professor stated the major principles and stressed the benefits of internationalism in the development of any language. After a short pause he said that, unfortunately, certain Ukrainian artists and writers, unable to appreciate the value of this process, stubbornly defend their right to reinvent the wheel. For example, asked the professor, do you know how, according to their rules, the phrase *Автомобіль поїхав до фотоательє* [The car went to the photographer's] would look? The professor paused for a moment, then delivered the punch line: “*Самопер попер до мордорису*” [The self-pusher bore down on the mug-painter!] Everybody in the room laughed uproariously, and so did I, a wet-behind-the-ears student majoring in the conformity of the Brezhnev era. But this left a bitter taste in my mouth, - how could anyone speak of his mother tongue with such contempt?

The aforementioned prevalence of verb constructions in Ukrainian is far from the most important difference between it and Russian. A more important difference between the two languages lies in the very way verbs are used, and this is directly relevant to the issue of the speakers of these languages and their national character. For example, in Russian the verb **прижать** [to press, to clasp] can be used in relation to a thing or a person. In Ukrainian, however, the speaker must first assess the situation and then choose the appropriate verb. Hence, in translating the sentence *прижать преступника на допросе* [to corner a criminal at an interrogation] one would say **притиснути** [to press], in the sentence *прижать дівушкику к себе* [to hug the girl] — **пригорнути** [to embrace], in the sentence *дівочка крепко прижимала куклу* [the girl clasped the doll tightly] — **тулила** [clasped], and in the sentence *она прижалась к нему всем телом* [she pressed against him with her whole body] — **припала** [clung]. That makes four Ukrainian verbs for one Russian verb, and this is not merely the result of a desire to have the maximum number of synonyms. It results from a process that began when the inherent thought processes of the Ukrainian were influenced by the Baroque, to express conditions and feelings precisely and specifically by means of verbs, which to this day is a salient feature of the Ukrainian language.

Many of the Baroque influences in our modern, especially literary, language are now masked behind notions of appropriate Russian norms. Now not only people working in the mass media and belles-lettres, but even eminent academic specialists in language, literature and etymology, handle the verb **одержувати (отримувати)** [to get, to obtain] precisely like the Russian verb **получать**, which can be used in all possible situations, regardless of the circumstances. However:

- a) A literate Ukrainian will apply **одержувати (отримувати)** only in connection with something physical or material, which can be seen, touched, held or sold, such as money, tickets, apartments, etc.
- b) In those cases when the word in question designates something abstract, or something obtained through someone else's good offices or actions, the word **дістати** [to get] is used - **дістати** призначення на роботу [to ob-

tain a position], **дістати** догану [to be censured], **дістати** задоволення [to enjoy].

- c) When something involves personal effort, various verbs may fit, depending on the situation: education, a professorship, or an academic degree requires the verb **здобувати** [to acquire, to earn], first place in a competition — **вигорювати** [to take], crops — **виросувати** [to grow], **збирати** [to harvest], reproductive increase [in livestock-breeding] — **добиватися** [to achieve], gasoline extracted from oil — **виробляти** [to manufacture].

Russian, too, has verbs in its linguistic arsenal corresponding to these situations. But for the most part it is the universal **получать** that is used. The Ukrainian language, on the other hand, does not tolerate universals.

I would argue that to restore the high culture of the Ukrainian language, we need yet another synthesis. But this time what is required goes beyond a synthesis of the Baroque with the thought and mentality of the Ukrainian people to include a synthesis of the folk language with the modern literary language - and without the Russified input! The result will be impressive!

Author: *Volodymyr Ostrovsky* lives in Odesa and is an art historian. He has a special interest in Ukrainian culture and language. He can be reached at o_volodymyr@hotmail.com.

Translator: *Asya Sokirko* works with English, German, Russian, Ukrainian. Her areas of specialization are legal, business, and finance. She recently became a freelancer after five years working full time for law firms in New York. She can be reached at asya@tyoma.com.

Translation Editor: *Svitlana Budzhak-Jones*, Ph.D. in Linguistics from the University of Ottawa, Canada, now resides in State College, PA. She has worked as a free-lance interpreter/translator since 1998. E-mail: Budzjakjones@yahoo.com.

Ukrainian Editor: *Vadim Khazin* of Colts Neck, NJ can be reached at vadkhazin@cs.com.